

استدلال شاه از حزب رستاخیز

۱۰ شهریور ۱۴۰۳ ساعت ۱۱:۴۱

استدلال غیرطبیعی شاه در توجیه این حرکت نابهنگام این بود که از همه قشرهای جامعه و همه گروه‌های فکری در یک حزب واحد حضور داشته باشند تا این حزب، بتواند به عنوان یک مکتب بزرگ سیاسی و عقیدتی عمل کند.

تاسیس حزب رستاخیز، مولود عوامل مختلفی بود. عواملی که متأثر از تحولات سیاسی و اقتصادی کشور به خصوص در دهه ۱۳۵۰ بود. شاه که تا پیش از تاسیس این حزب تلاش می‌کرد با اتکا به دو حزب سیاسی، حکومت خود را حکومتی دموکراتیک جلوه دهد، طی تحولات دهه ۱۳۵۰ به سمت تاسیس حزب رستاخیز رفت:

«حضور و استمرار دو حزب عمده حکومتی، تا پیش از افزایش بهای نفت (و کمی پس از آن) در جامعه سیاسی کشورمان ادامه یافت، با این تفاوت که حزب ملیون، جای خود را به حزب ایران نوین سپرد. چندی قبل از افزایش بهای نفت (پائیز ۱۳۵۲)، شاه بر سر عقیده خود (مبتنی بر ادامه حیات دو حزب در کشور) پافشاری نمود. وی در مصاحبه با نمایندگان مطبوعات اعلام کرد که کشور ایران بر اساس سیستم تک حزبی که معمولاً به دیکتاتوری منجر می‌شود، اداره نخواهد شد. البته نباید این موضوع را از نظر دور داشت که شاه، بارها به زمامداران و مقامات بلند پایه سیاسی جهان گفته بود که مردم ایران، آمادگی پذیرش دموکراسی واقعی را ندارند و چنان که این حق به آن‌ها داده شود، مملکت را به بی‌نظمی و نابودی می‌کشانند. شاه تا پیش از افزایش بهای نفت، اجازه داده بود که یک دموکراسی نیم‌بندی (ولو صوری و نمایشی) وجود داشته باشد، ولی سرازیر شدن دلارهای نفتی و افزایش توان شاه، آنچنان وی را قدرتمند کرد که همه احزاب را منحل نمود و حزبی تازه (که متناسب با وضع جدید وی و حکومتش بود) بر پا ساخت. با توجه به این موضوع، وی ناگهان به ادغام حزب ایران نوین (به رهبری هویدا) و مردم (به ریاست دوست مورد اعتماد خود، علم) در حزب واحد رستاخیز تصمیم گرفت. استدلال غیرطبیعی شاه در توجیه این حرکت نابهنگام این بود که از همه قشرهای جامعه و همه گروه‌های فکری در یک حزب واحد حضور داشته باشند تا این حزب، بتواند به عنوان یک مکتب بزرگ سیاسی و عقیدتی عمل کند.»

منبع: سقوط: مجموعه مقالات نخستین همایش بررسی علل فروپاشی سلطنت پهلوی، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های

سیاسی، ۱۳۸۴، ص ۱۹۹

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49786/استدلال-جزو-شاه-استدلال>